

C/2024/2101

26.3.2024

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych”

(COM(2023) 533 final – 2023/0323 (COD))

(C/2024/2101)

Sprawozdawcy: **Panagiotis GKOFAΣ**

Alena MASTANTUONO

Angelo PAGLIARA

Wniosek o konsultację	Rada Unii Europejskiej, 6.10.2023 Parlament Europejski, 2.10.2023
Podstawa prawna	Art. 114 i 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	20.12.2023
Data przyjęcia na sesji plenarnej	17.1.2024
Sesja plenarna nr	584
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	215/14/8

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie pakietu pomocy gospodarczej dla MŚP. Z zadowoleniem przyjmuje również plany Komisji dotyczące dalszego zwalczania opóźnień w płatnościach. Terminowe płatności przyczyniają się do zdrowszego otoczenia gospodarczego i służą strategicznemu celowi, jakim jest pogłębienie jednolitego rynku. Jednocześnie Komitet obawia się, że przekształcenie dotychczasowej dyrektywy w rozporządzenie może ograniczyć elastyczność państw członkowskich i otoczenia biznesowego w czasach niesprzyjających warunków w całej UE, i wzywa, by dokonać dalszej oceny proponowanych środków, a także przyjąć proporcjonalne i indywidualne podejście do wdrażania.

1.2. EKES zauważa, że kultura opóźnień w płatnościach różni się znacznie w poszczególnych sektorach i państwach członkowskich. Wskazuje również dwa główne ogólne problemy związane z opóźnieniami w płatnościach: po pierwsze, egzekwowanie obowiązujących przepisów; a po drugie, opóźnienia w płatnościach ze strony organów publicznych, pomimo 60-dniowego górnego limitu terminu płatności określonego w obowiązującej dyrektywie. Okres rzeczywistego dokonywania płatności przez sektor publiczny jest średnio o 13 dni dłuższy niż w przypadku przedsiębiorstw, których nie obowiązuje górny limit terminów płatności. Z tego powodu EKES wzywa organy publiczne, aby dawały dobry przykład i przestrzegały obowiązujących przepisów.

1.3. Długotrwały i kosztowny charakter postępowań przed sądami w niektórych państwach członkowskich UE oraz obawa przed pogorszeniem relacji biznesowych zniechęcają wierzycieli do odzyskiwania należnych kwot na drodze sądowej. Konieczne są lepsze wykorzystanie narzędzi cyfrowych, a także popularyzacja wiedzy finansowej i innych form gwarancji (tj. gwarancji bankowych, zapłaty ceny zakupu jako zastawu lub prawa zatrzymania) oraz alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów.

1.4. EKES dostrzega potencjalne korzyści wynikające z wprowadzenia krajowych organów odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa. Podkreśla jednak, że takie organy będą musiały działać obiektywnie i gwarantować maksymalną poufność przy przetwarzaniu szczególnie chronionych informacji handlowych zarówno przedsiębiorstw, jak i organów publicznych, bez nakładania dalszych obowiązków w zakresie sprawozdawczości.

1.5. EKES popiera opracowanie programów wiedzy finansowej we współpracy z organami krajowymi, sektorem bankowym, agencjami/instytucjami europejskimi (np. ESBA/EBC) oraz organizacjami przedsiębiorców. Oprócz partnerów społecznych i izb handlowych, służby lub agencje publiczne mogłyby świadczyć usługi doradztwa w zakresie wiedzy finansowej i opóźnień w płatnościach bez podlegania przepisom dotyczącym pomocy państwa.

1.6. Szczególną uwagę należy zwrócić na opóźnienia w płatnościach związanych z transakcjami handlowymi między przedsiębiorstwami europejskimi a podmiotami z państw trzecich.

1.7. Sprawozdanie oceniające sposób wdrożenia przepisów powinno uwzględniać oceny i sprawozdania EKES-u, partnerów społecznych i izb handlowych, we współpracy z pozostałymi współprawodawcami.

2. Uwagi ogólne

2.1. We wrześniu 2023 r. Komisja opublikowała pakiet pomocy gospodarczej dla MŚP, obejmujący wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie opóźnień w płatnościach, wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie uproszczenia przepisów podatkowych dla MŚP oraz zestaw środków mających na celu poprawę wyników MŚP, ze szczególnym uwzględnieniem udoskonalenia Programu lepszego stanowienia prawa, zwiększenia dostępu do finansowania, podnoszenia kwalifikacji siły roboczej i innych mechanizmów wspierających.

2.2. Pakiet ten obejmuje również zmianę ram prawnych dotyczących dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w celu zaradzenia niedociągnięciom wynikającym z obowiązujących przepisów UE. W szczególności działania Komisji koncentrują się na braku środków zapobiegawczych, skutecznym egzekwowaniu mechanizmu dotyczącego opóźnień w płatnościach, braku maksymalnego terminu płatności oraz ułatwieniu dostępu dla MŚP do mechanizmów dochodzenia roszczeń.

2.3. Ze sporządzonego przez Intrum sprawozdania dotyczącego płatności za 2023 r. wynika, że średni termin płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami wynosi 41 dni, a średni rzeczywisty czas płatności to 56 dni. Średnie terminy płatności przez sektor publiczny wynoszą 52 dni, a rzeczywista płatność zajmuje średnio 69 dni.

2.4. Chociaż dostęp do finansowania różni się między państwami członkowskimi⁽¹⁾, pozostaje on znaczącym obciążeniem dla gospodarek i przedsiębiorstw, które doświadczają braków strukturalnych lub są bardziej narażone na kryzysy gospodarcze.

2.5. Globalny wzrost stóp procentowych w sektorze bankowym wywarł efekt spirali na ograniczenia w płynności finansowej przedsiębiorstw i MŚP, zwłaszcza tych realizujących program inwestycyjny. Co więcej, wyniki działalności gospodarczej, w szczególności MŚP, są zniekształcane nie tylko przez wzrost nominalnych stóp procentowych, ale także przez rozpiętość stóp procentowych.

3. Uwagi ogólne na temat wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach

3.1. Skumulowany efekt wysokich kosztów energii i surowców oraz spłaty pożyczek niezbędnych do utrzymania działalności gospodarczej podczas pandemii COVID-19 drastycznie zmienił znaczenie terminowych płatności, zwłaszcza dla europejskich małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Podczas gdy organy publiczne i duże przedsiębiorstwa są w stanie zróżnicować swój portfel klientów i dostawców, MŚP są zależne od ograniczonej liczby klientów, wolumenów finansowych i rezerw i działają głównie na poziomie regionalnym i lokalnym. Różnica w sile przetargowej stron jest jednak tylko jedną z przyczyn opóźnień w płatnościach: nieskuteczna egzekwowalność obowiązujących przepisów stanowi główną przeszkodę dla wierzycieli, którzy zazwyczaj nie korzystają ze swoich praw w celu utrzymania relacji biznesowych z dłużnikiem.

3.2. Sytuację dodatkowo pogarsza wyjątkowo wysoka inflacja i wynikające z niej podwyżki stóp procentowych, co utrudnia inwestycje. Terminowość dokonywania płatności pogarsza się w okresach zawirowań gospodarczych ze względu na konieczność zabezpieczenia przez przedsiębiorstwa przepływów pieniężnych i rezerw. W przeciwieństwie do dużych przedsiębiorstw MŚP mają ograniczony dostęp do pożyczek bankowych⁽²⁾, w związku z czym opóźnienia w płatnościach stanowią dla niektórych z nich źródło tymczasowego finansowania i pomagają im radzić sobie z brakami płynności finansowej. EKES popiera zatem plany Komisji, by zwiększyć przewidywalność przepływów pieniężnych, ale wyraża obawy co do rozwiązania zaproponowanego przez Komisję.

3.3. EKES przyznaje, że efekt domina powodowany przez nieterminowe płatności wpływa nie tylko na sprawne prowadzenie codziennej działalności przez przedsiębiorstwa. Zwyczaj niedotrzymywania terminów płatności, którego nasilenie różni się w zależności od obszaru UE i sektora, utrudnia również przedsiębiorstwom długoterminowe planowanie inwestycji.

(1) Europejski Bank Centralny, Badanie dotyczące dostępu przedsiębiorstw w strefie euro do finansowania w okresie od października 2022 r. do marca 2023 r.

(2) „Delay now, pay later – why SMEs must not put off investing in innovation and greening” [„Opóźnienie teraz, płatność później – dlaczego MŚP nie mogą odkładać inwestycji w innowacje i ekologizację”], oecdco.gito.blog.

3.4. W ocenie skutków Komisja przyznaje, że niemożliwe jest ilościowe określenie społecznych skutków opóźnień w płatnościach ⁽³⁾. Ta praktyka jest jednak szkodliwa dla właścicieli małych przedsiębiorstw, ich rodzin i pracowników, co ma poważne konsekwencje dla płatności za media i czynsz, dla spłat pożyczek, a także dla morale i produktywności. Ponadto w 2022 r. 47 % przedsiębiorstw objętych badaniem Intrum stwierdziło, że szybsze płatności umożliwiłyby im zatrudnienie większej liczby pracowników ⁽⁴⁾.

3.5. Po przyjęciu dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach (dyrektywa 2000/35/WE) w 2000 r. i jej pierwszej zmianie w drodze dyrektywy 2011/7/UE, dowody nieuczciwych praktyk płatniczych wśród wszystkich zainteresowanych podmiotów (organów publicznych, dużych przedsiębiorstw i MŚP) stały się coraz bardziej widoczne, zwłaszcza w przypadku płatności ze strony organów publicznych na rzecz przedsiębiorstw ⁽⁵⁾.

3.6. EKES przyznaje, że obowiązująca dyrektywa 2011/7/UE co do zasady była przez lata skuteczna. W znacznym stopniu przyczyniła się do poprawy uczciwości płatniczej, zwiększenia świadomości w tym zakresie i zagwarantowania bardziej sprawiedliwego otoczenia biznesowego. Niemniej nadal występują opóźnienia w płatnościach i EKES uznaje potrzebę podjęcia skutecznych działań. Dlatego też EKES uważa, że należy rozważyć możliwości lepszego egzekwowania i poprawy kultury zachowań płatniczych. Jednakże, podobnie jak w przypadku każdej innej zmiany regulacyjnej, należy podchodzić do niej z rozwagą, zwłaszcza jeśli chodzi o przepisy prawa prywatnego.

3.7. W tym roku średni wskazany termin płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami wynosi 41 dni, a w sektorze publicznym – 52 dni. Rzeczywisty termin płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami wynosi 56 dni, o 3 dni więcej niż w ubiegłym roku, ale nadal znacznie mniej niż w przypadku sektora publicznego, w którym płatności dokonywane są w ciągu 69 dni. Jest to wyraźny sygnał, że problemów narażają raczej dotrzymanie uzgodnionych terminów płatności, a nie sama długość terminów płatności. EKES uważa zatem, że Komisja za pomocą swojego wniosku stara się rozwiązać problem długich terminów płatności, a nie opóźnień w płatnościach, wprowadzając nadmiernie restrykcyjne środki, zamiast ulepszyć obowiązujące ramy egzekwowania prawa przez przyjęcie skuteczniejszych przepisów.

3.8. Komitet podkreśla, że znaczenie opóźnień w płatnościach znacznie różni się między państwami członkowskimi ⁽⁶⁾ i sektorami. W związku z tym Komisja powinna była dokładniej przeanalizować możliwość wprowadzenia zmian do obowiązującej dyrektywy, a w przypadku istotnych zmian powinna była raczej zdecydować się na rewizję dyrektywy (tzw. przekształcenie). Pozwoliłoby to uniknąć wpływu na wszystkie podmioty, niezależnie od ich wielkości i równowagi sił. MŚP potrzebują pomocy gospodarczej, a nowe przepisy powinny służyć zapewnieniu im bardziej uczciwego otoczenia. W praktyce jednak zbiór proponowanych przepisów pozbawi MŚP elastyczności, której wymagają od swoich partnerów biznesowych, i nałoży na nie niepotrzebnie rygorystyczne warunki.

3.9. Działania Komisji mające na celu zapewnienie terminowych płatności nie powinny ograniczać możliwości uzgodnienia przez strony uczestniczące w negocjacjach umów dłuższych terminów płatności. EKES podkreśla zatem znaczenie elastycznych negocjacji przy ustalaniu terminów płatności i zwraca uwagę na poważne obawy związane z wnioskiem Komisji. Proponowany 30-dniowy górny limit terminów płatności eliminuje swobodę zawierania umów między przedsiębiorstwami. Mimo elastyczności, jaką obecnie mają przedsiębiorstwa – swobody w negocjowaniu terminu płatności, dokonują one płatności znacznie wcześniej niż sektor publiczny, który obowiązuje 60-dniowy górny limit terminów płatności. Ingerencja w swobodę zawierania umów wydaje się nieuzasadniona w tym przypadku i byłaby nieproporcjonalna w stosunku do realnie spodziewanych korzyści.

3.10. W tym względzie EKES odwołuje się do wyników otwartych konsultacji publicznych przeprowadzonych przez Komisję ⁽⁷⁾, z których jasno wynika, że utrzymanie obecnych przepisów dotyczących terminów płatności jest preferowanym wariantem wśród respondentów (29 % respondentów). Ponadto szereg zainteresowanych stron, wskazując „inne warianty” spośród dostępnych, wskazało, że są przeciwni ograniczaniu swobody zawierania umów. Co więcej, zwracając uwagę na zasadniczy charakter poruszanej kwestii, EKES odnosi się do rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie stanu unii MŚP opublikowanej w lipcu 2023 r., w której podkreślono znaczenie „umożliwienia rozwiązania problemu opóźnień w płatnościach [...], przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważonego podejścia, które pozwoli zachować swobodę zawierania umów” ⁽⁸⁾.

3.11. EKES zgadza się, że procedura weryfikacji lub przyjęcia towarów lub usług nie powinna przekraczać 30 dni od daty otrzymania towarów lub usług. Podkreśla jednak, że będzie to stanowić problem dla niektórych przedsiębiorców ze względu na techniczne aspekty ich towarów. Konieczne jest dokładne monitorowanie podejścia sektorowego z uwzględnieniem asymetrycznego narażenia niektórych sektorów gospodarki.

⁽³⁾ SWD(2023) 314 final, ocena skutków pkt 227, s. 58.

⁽⁴⁾ Intrum 2022 – Annual and Sustainability Report 2022 – Long-term credit management for a sound economy [Sprawozdanie roczne i sprawozdanie dotyczące zrównoważonego rozwoju za 2022 r. – Długoterminowe zarządzanie kredytami na rzecz zdrowej gospodarki].

⁽⁵⁾ Jak podaje Komisja Europejska, w niektórych państwach członkowskich uregulowanie faktur zajmuje organom publicznym średnio 100 dni, przy czym okresy szczytowe mogą znacznie przekraczać tę liczbę: „Late payment: Commission refers Italy to Court of Justice for failing to ensure suppliers are paid on time” [„Opóźnienia w płatnościach: Komisja pozywa Włochy do Trybunału Sprawiedliwości za niezapewnienie dostawcom terminowych płatności”].

⁽⁶⁾ W sprawozdaniu Komisji z przeglądu wyników MŚP podkreślono istnienie poważnych rozbieżności we wdrażaniu obowiązujących przepisów dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w państwach członkowskich, co wskazuje, że opóźnienia w płatnościach stają się formą finansowania przy zerowych kosztach. Dokument ten jest dostępny pod adresem: „Annual Report on European SME 2022/2023” [„Sprawozdanie roczne w sprawie europejskich MŚP 2022/2023”].

⁽⁷⁾ Opóźnienia w płatnościach – aktualizacja przepisów UE.

⁽⁸⁾ TA(2023)0294.

3.12. EKES przyznaje, że jednym z głównych niedociągnięć obowiązującej dyrektywy jest brak jasnego określenia „rażąco nieuczciwy” oraz konieczność interpretacji tej definicji przez sądy. Niejednoznaczny przepis przez lata wzbudzał obawy, ponieważ pozostawiał przedsiębiorstwom przestrzeń do odejścia od „odniesienia” 30 dni, które można wydłużyć do okresów płatności dłuższych niż 60 dni kalendarzowych między przedsiębiorstwami. W tym względzie EKES zwraca uwagę na plany Komisji, by zastąpić tę koncepcję wykazem praktyk nieważnych na mocy art. 9 proponowanego rozporządzenia.

3.13. Z prawnego punktu widzenia egzekwowanie art. 9 jest jednak niemożliwe. Wynika to z faktu, że niemożliwe jest uznanie praktyk za nieważne – jak określono w art. 9 ust. 1 lit. d) – poprzez „celowe opóźnianie lub uniemożliwianie wysłania faktury”. Ponadto, zgodnie z pkt 3.9, EKES uważa, że z art. 9 ust. 1 lit. a) należy usunąć odniesienia do terminów płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami, ponieważ jest to kwestia, która powinna być uzgadniana wyłącznie przez strony umowy.

3.14. Chociaż EKES dostrzega korzyści wynikające z wprowadzenia krajowych organów odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa, kluczowe znaczenie będzie miało zagwarantowanie ich prawidłowego i skutecznego funkcjonowania. W związku z tym takie organy będą musiały działać obiektywnie i niezależnie oraz gwarantować maksymalną poufność przy przetwarzaniu szczególnie chronionych informacji handlowych zarówno przedsiębiorstw, jak i organów publicznych. Dotychczas organom krajowym nie udawało się zapewnić prawidłowego działania mechanizmów egzekwowania prawa – zwłaszcza w transakcjach między organami administracji a przedsiębiorstwami. Biorąc pod uwagę dowody na notoryczne opóźnienia w płatnościach ze strony sektora publicznego na rzecz przedsiębiorstw, EKES podkreśla obawy co do zdolności organów publicznych do egzekwowania prawa w stosunku do innych organów publicznych należących do tej samej struktury zarządzania.

3.15. Wiele przedsiębiorstw gospodarki społecznej to podmioty gospodarcze, które w znacznym stopniu doświadczają opóźnień w płatnościach ze strony organów publicznych. Kwestia ta nabiera dodatkowego znaczenia, gdy weźmie się pod uwagę fakt, że w wielu przypadkach sektor publiczny jest jedynym klientem takich przedsiębiorstw w zakresie świadczenia usług pomocy społecznej, kształcenia i szkolenia. Z uwagi na brak prywatnego rynku dla takich przedsiębiorstw są one szczególnie narażone, ponieważ nie mają innej alternatywy niż zamówienia publiczne.

3.16. W rezultacie opóźnienia w płatnościach są jednym z czynników zniechęcających MŚP do udziału w zamówieniach publicznych. Dowody przedstawione przez Komisję wskazują na brak terminowych płatności wśród organów publicznych. W związku z tym EKES z zadowoleniem przyjmuje proponowany termin płatności ustalony na 30 dni w odniesieniu do transakcji między organami administracji a przedsiębiorstwami. Organy publiczne powinny dawać dobry przykład, ponieważ są istotnym partnerem dla przedsiębiorstw. W nowym rozporządzeniu zaproponowano lepszą ochronę podwykonawców w publicznych robotach budowlanych, wymagając od wykonawców przedstawienia instytucjom (lub podmiotom) zamawiającym dowodów na to, że zapłacili swoim bezpośrednim podwykonawcom. Będzie to miało ogromny wpływ na dostawców, którzy wykorzystują płatności od instytucji zamawiającej do płacenia podwykonawcom.

3.17. EKES zachęca współprawodawców, by rozważyli sposoby zapewnienia terminowych płatności na rzecz podwykonawców przy przyznawaniu zamówień publicznych inne niż ten, o którym mowa w art. 4. Zobowiązanie wykonawcy do zapłaty bezpośrednim podwykonawcom przed wystosowaniem wezwania do zapłaty lub w momencie jego wystosowania jest sprzeczne z dążeniem do zapewnienia każdemu podmiotowi w łańcuchu wartości płatności w ramach czasowych, które umożliwiają zdrowe przepływy pieniężne. Jak stwierdzono we wniosku Komisji, istnieje wyraźne ryzyko, że wykonawca będzie odpowiedzialny za prefinansowanie prac. Z myślą o zagwarantowaniu braku opóźnień w płatnościach na rzecz podwykonawców Komitet zaleca, aby główny wykonawca wydawał oświadczenie w terminie miesiąca od chwili otrzymania płatności od organu publicznego. Oświadczenie musi poświadczać płatność na rzecz podwykonawców w terminie 30 dni od otrzymania płatności od organu publicznego.

3.18. Nowe przepisy określone w art. 5 i 6 – oparte na art. 3 i 4 obowiązującej dyrektywy – są krokiem w kierunku kultury szybkich płatności. Nieuczciwe praktyki płatnicze często obejmują nieuzasadnioną utratę odsetek, o ile kwota bazowa zostanie zapłacona. Dzięki automatycznemu naliczaniu odsetek za opóźnienia w płatnościach, dłużnicy będą zachęceni do przestrzegania terminów określonych w umowie. W art. 5 ust. 3 stwierdzono, że „wierzyciel nie może zrzec się prawa do uzyskania odsetek za opóźnienia w płatnościach”. Chociaż EKES rozumie cel, jakim jest zachęcenie MŚP do żądania wypłaty odsetek, istnieje również obawa, że brak możliwości rezygnacji z takiego prawa może spowodować trudności dla MŚP jako dłużników.

3.19. Komitet sądzi, że nowa proponowana stała kwota 50 EUR powinna uwzględniać proporcjonalność w stosunku do kwoty transakcji.

3.20. EKES zgadza się z wezwaniem Komisji skierowanym do państw członkowskich, by zachęcały MŚP do korzystania z narzędzi cyfrowych w celu ułatwienia terminowych płatności i dostępu do szkoleń w zakresie zarządzania wierzycielami. Ponieważ MŚP często nie posiadają wiedzy finansowej i umiejętności cyfrowych, państwa członkowskie powinny zacieśnić współpracę z partnerami społecznymi, a także izbami handlowymi i przemysłowymi na potrzeby zgromadzenia najlepszych praktyk i szkolenia przedsiębiorstw i ich pracowników w tym zakresie. Biorąc pod uwagę ograniczone środki finansowe przeznaczone na takie szkolenia, organizacje biznesowe powinny otrzymać wsparcie i środki na szkolenie przedsiębiorstw w tym zakresie. Nie należy tego uznawać za pomoc państwa.

3.21. EKES w pełni popiera art. 16 i podkreśla znaczenie zminimalizowania istniejących barier, takich jak złożoność wszczynania postępowań sądowych przeciwko dłużnikom. W świetle tak długich i kosztownych postępowań sądowych, państwa członkowskie powinny zachęcać do dobrowolnej mediacji, a także innych form dobrowolnego alternatywnego rozstrzygnięcia sporów (ADR) w celu szybkiego rozwiązywania sporów dotyczących płatności.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. EKES przyznaje również, że celem Komisji powinno być systematyczne wdrażanie dobrowolnych procesów elektronicznego fakturowania i przelewów, aby zagwarantować większą pewność prawa dzięki elektronicznym materiałom dowodowym. Biorąc jednak pod uwagę niestabilną sytuację gospodarczą, w jakiej znajdują się obecnie MŚP, Komisja i państwa członkowskie powinny wspierać i ułatwiać przyjmowanie cyfrowych praktyk płatniczych. Ponadto ich wprowadzenie musi leżeć w zasięgu wszystkich przedsiębiorstw. EKES zaleca, by było ono stopniowe w celu zapewnienia MŚP czasu na zdobycie wiedzy i środków finansowych umożliwiających dostęp do takich narzędzi.

4.2. EKES z zadowoleniem przyjmuje podjętą przez Komisję próbę rozwiązywania problemu braku oficjalnych danych na temat opóźnień w płatnościach w Europie i zwraca uwagę na potrzebę wymiany dobrych praktyk na szczeblu europejskim poprzez wzmocnienie roli unijnego Centrum monitorowania opóźnień w płatnościach. EKES uważa również, że Centrum monitorowania musi gromadzić informacje i dane okresowo dostarczane przez państwa członkowskie, we współpracy z krajowymi organami egzekwowania prawa (lub innymi właściwymi organami), a także prywatnymi niezależnymi ośrodkami badań naukowych z myślą o ocenie skuteczności rozporządzenia. W każdym razie nie powinno ono nakładać na przedsiębiorstwa żadnych dodatkowych obowiązków sprawozdawczych.

4.3. EKES podkreśla zewnętrzny wymiar wniosku. Rygorystyczne warunki dotyczące terminów płatności mogą potencjalnie mieć wpływ na transakcje handlowe na jednolitym rynku i skłaniać do prowadzenia działalności gospodarczej poza UE. Łatwiej byłoby nawiązać współpracę z dostawcami z państw trzecich, którzy mogą akceptować dłuższe terminy płatności. Mogłoby to stanowić potencjalne zagrożenie dla konkurencyjności Europy i należy tego uniknąć.

4.4. Komitet zgadza się, że transakcje handlowe, które mają zostać opłacone po wejściu w życie rozporządzenia, powinny podlegać jego przepisom. Przepis ten powinien mieć jednak zastosowanie wyłącznie wówczas, gdy odpowiednia umowa została podpisana po dacie rozpoczęcia jego stosowania. EKES uważa za konieczne zapewnienie stabilnego przejścia zarówno przedsiębiorstwom, jak i organom publicznym z obowiązujących ram prawnych na ramy zaproponowane w rozporządzeniu.

4.5. Wyniki sektora publicznego w zakresie płatności na rzecz wykonawców z sektora prywatnego muszą być monitorowane, analizowane i poddawane okresowym przeglądom nie tylko na podstawie krajowych programów i reform, ale także poprzez szerszy udział partnerów społecznych i przedstawicieli izb handlowych w ocenie skutków oraz procesie oceny wyższego i niższego szczebla.

4.6. Rola partnerów społecznych i izb handlowych w opracowywaniu odpowiednich narzędzi do szkolenia i edukacji szerszego grona społeczeństwa w zakresie kwestii finansowych, instrumentów i innych procedur, które pomogą propagować wiedzę finansową, może być znacząca, ponieważ są oni lepiej zaznajomieni z potrzebami i niedociągnięciami własnych sektorów.

Bruksela, dnia 17 stycznia 2024 r.

Oliver RÖPKE

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego